Anul al XCIII-lea Nr. 2. NUMARUL 2 Lei Braşov Duminecă 4 Ianuarie 1931

GAZETA TRANSILVANIEI

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
— PIAŢA LIBERTĂŢEI BRAŞOV. —
TELEFON 226
Abonament anual 360 lei.
Pentru streinătate 800 lei.
Anunţuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Barițiu

Apare de trei ori pe săptămână

„ori-câte legi s ar vote, inutilitatea lor este evidentă" — scrie „Viitorul"....

..... reamintindu-şi rostul şi efectul legilor votate de guvernările liberale.

Cuvântul regal de Anul Nou

Răspunzând felicitărilor, pe cari le-a prezentat de Anul Nou la Patriarhie I. P. S. Sa Patriarhul Miron şi preşedintele interimar al Consiliului de miniştri d-l M. Popovici, — Maj. Sa Regele a rostit următoarea cuvântare :

Inalt Prea Sfinţia Ta,
Domnule Preşedinte,

Inainte de toate ţin să Vă mulţumesc pentru urările călduroase pe care mi le-aţi făcut în pragul acestui An Nou.

Anul care a trecut şi pe care l'aţi calificat drept an istoric, cred că a fost pentru ţara noastră şi un an de prefaceri materiale şi morale. A fost poate ultimul an în care s'a trăit încă în ideologia de belşug de după războiu.

Acest an nou care începe cu grele sacrificii pentru mare parte din cei chemaţi să-şi depună munca în folosul Statului, este totuşi un an de început de normalizare a vieţii. Este poate începutul normalizării prin sărăcie, dar aceste greutăţi vor fi un îndemn că munca nu este lucru uşor. *Ea va trebui să fie o credinţă, o îmbinare a tuturor forţelor, pentru un bine, pentru un scop.* Acest scop toţi îl avem şi Eu mai presus ca toţi: *e binele şi prosperitatea iubitei noastre ţări.*

Sunt convins că atât cei ce prin misiunea lor sunt chemaţi a fi dregători mari şi mici ai ţării cât şi ceilalţi, oriunde vor fi aşezaţi pe treptele sociale, vor înţelege că numai prin preget, desinteresată, vor fi îndreptate stările triste de azi. Eu le consider mai mult ca aparente decât ca reale. *Inima mea e alături de cei cari trec prin greutăţi mari.*

Ştiu că guvernul Meu e alături de Mine pentru a îndruma această stare de lucruri cât mai repede.

Românul şi România au trecut adesea prin crize mai grele ca cea de azi. Totdeauna prin răbdare şi înţelepciune, poporul nostru a eşit din greutăţi. Tot astfel şi acum sunt convins că şi astăzi vom eşi din acest impas.

In acest gând, îndrept urările Mele către întregul neam şi Vă spun tuturora: *„La Mulţi Ani!"*

„Războiul cel mare — a spus d-l ministru Mihai Popovici — a întins hotarele ţărei şi a cuprins într'un stat întreg neamul românesc. După războiu trebuia să urmeze un timp de reculegere şi de consolidare a statului nostru. Cele patru provincii pe care vitregia soartei le despărţise, şi care, secole dearândul au urmat alte drumuri, aveau nevoe de un centru puternic care să le călăuzească printr'o conducere înţeleaptă la o unitate desăvârşită.

„Acest centru puternic trebuia să fie **ideia monarhică**, reprezentată prin strălucirea Coroanei. Poporul nostru e monarhic nu numai prin tradiţie, ci, şi printr'o concepţie superioară de viaţă. Ideia monarhică e pentru el un crez şi o convingere de ordin moral. Dinastia naţională i-a fost idealul de totdeauna. Ea a fost nădejdea zilei de mâine a poporului român şi ochii tuturor Românilor încă dela naşterea Majestăţii voastre pe sfântul pământ românesc au fost îndreptaţi întotdeauna spre Majestatea Voastră. In vechiul regat Majestatea Voastră era socotită ca idolul acestei ţări. „In ţinuturile de dincolo de Carpaţi chipul Majestăţii Voastre era obiectul unui cult. Portretul micului principe moştenitor era ascuns şi păstrat cu sfinţenie, până şi în cea mai umilă colibă, alături de candela sfântă, ca cea mai de preţ comoară.

„Moartea Regelui Ferdinand ne-a lăsat orfani. Regele nostru de sânge şi de lege lipsea. Câtă desnădejde şi câtă desorientare nu s'a sălăşluit în sufletul acestui popor? Nesiguranţa în însăşi viitorul acestei ţări începuse să se furişeze în inimi. Ţara întreagă se uita la Majestatea Voastră şi aştepta cu înfrigurare ceasul de isbăvire. Ţara întreagă aştepta voinţa tare şi dreaptă, cu încredere în mintea luminată a Majestăţei Voastre.

„Să vie salvatorul, striga sufletul chinuit al acestui popor. Fi binecuvântată zi de 8 Iunie. A fost o explozie de entuziasm şi bucurie cum nu s'a mai văzut.

„A dispărut nesiguranţa zilei de mâine. Centrul de unire al tuturor românilor a revenit. Strălucirea Coroanei a reînviat mai sclipitoare ca oricând.

„Provinciile odinioară subjugate au ridicat rugăciuni de mulţumire căci şi-au recâştigat siguranţa în ziua de mâine. Vechiul Regat ştie că enormele sacrificii aduse pentru înfăptuirea unităţii neamului n'au fost risipite pentru un scop trecător.

„Majestatea Voastră străluceşte astăzi în mijlocul neamului şi toţi fii devotaţi având privirile şi atenţia la Majestatea Voastră, sunt tot mai strâns împrejurul Tronului.

„Astăzi credinţa e mai tare, dorul de muncă mai mare, încrederea în viitorul ţării mai desăvârşită, iar relaţiile între partidele politice sunt mulţumită cuvântului Majestăţii Voastre pe cale de a se normaliza.

„Ţara aceasta cu bogăţiile ei nenumărate, cu poporul ei muncitor şi blând în vremuri de pace, viteaz şi puternic în timp de războiu, şi-a aşteptat în linişte conducătorul. In vemurile grele prin care trecem, înţelepciunea poporului se încrede în înţelepciunea Regelui său"....

După această tălmăcire emoţionantă a sentimentelor ţării faţă de Capul încoronat, Suveranul a dat răspunsul Său pe care îl publicăm în fruntea ziarului şi care a produs o profundă impresiune nu numai în sufletele celor prezenţi la recepţie ci şi în lumea diplomatică îndeosebi prin faptul că Maj. Sa a ţinut să sublinieze cu acest prilej *că în munca depusă în folosul statului şi pentru refacerea situaţiei ţării are alături de El guvernul Său.*

Cuvântările schimbate de Anul nou la recepţia dela Patriarhie, prin îndrumările date şi prin încrederea reciprocă manifestată între Suveran şi guvernul ţării, trebuie să ne întărească nădejdea în grăbirea operei de refacere şi prin ea în zile mai bune pentru ţară şi neam.

re.

Cuvinte de îndrumare şi îmbărbătare

Bucureşti, 1 Ian. 1931.

Cu prilejul serbării zilei de Anul Nou, s'au rostit la recepţia solemnă, care a avut loc în palatul Patriarhiei câteva cuvântări, cari prin conţinutul lor au produs o deosebită impresiune.

I. P. S. Sa Patriarhul Miron, după ce a bineventat pe Rege şi Familia Regală în noul palat patriarhal, a ţinut să recomande ţării întregi în aceste zile de grea încercare *răbdare creştinească*, căci uşurarea situaţiei grele de azi atârnă mult şi dela cetăţenii ţării şi mai ales dela conducătorii ei, căci, cu toată criza mondială, unele greutăţi s'au menţinut şi agravat şi din vina noastră.

Patriarhul a ţinut să insiste îndeosebi asupra *„raţionalizării afluenţei tineretului român spre învăţământul secundar şi superior, spunând între altele:*

„...Nici o ţară nu oferă atâtea mijloace de uşurare studenţilor în atâtea internate şi căminuri cu întreţinere eftină sau gratuită. Desigur e un bine acesta, ca elevul sărac şi capabil să-şi poată desvolta talentul.

„Dar ne trebueşte o **selecţionare severă** care va reduce numărul la cel necesar pentru a nu mai spori clasa de intelectuali şi funcţionari, **iar fetele trebuesc să fie îndrumate cel puţin 80 la sută nu spre universitate, ci spre gospodărie familiară**, unde să-şi adune puterile pentru a da neamului generaţii de copii sănătoşi, iar nu a-şi istovi şi sistemul nervos, şi a se pipernici în studii inutile pentru multe din ele, rămânând la urmă şi fără slujbă la Stat şi fără sănătate în trup şi cu averea părinţilor sleită...."

Cuvintele Capului Bisericei ortodoxe, a fostului Inalt Regent, spuse în faţa Suveranului şi a membrilor guvernului, merită toată atenţiunea în vederea unei noui îndrumări a tinerimei noastre în viaţa publică şi socială.

Dealtăparte d-l ministru **Mihai Popovici**, care înlocueşte pe primul-ministru al ţării plecat în străinătate, a ţinut să esprime în cuvinte emoţionante încrederea neclintită a ţării în Suveranul său iubit:

Polonia în cadrul vieţii economice europene.

Pe baza informaţiunilor câştigate în timpul celor două luni de zile, cât am stat în vara acestui an în warszawa, unde am făcut practică, la una dintre cele mai mari bănci de Stat „Gospodarstwa Krajowego", precum şi în celelalte oraşe din Polonia, ajutat şi de unele isvoare, mi-am permis ca într'un mod cât se poate de modest să-mi exprim părerile mele, asupra rolului ce-l joacă Polonia în viaţa economică din Europa.

Din punct de vedere al populaţiei şi al întinderii teritorului, Polonia ocupă unul dintre primele locuri din Europa. Populaţiunea sa se ridică la 30 milioane locuitori, faţă de Germania cu 63 mil., Anglia cu 45 mil., Franţa cu 41 mil. şi Italia cu 40 mil. Polonia are o întindere de peste 388.000 kmp. şi deci pe teritorul european nu este întrecută decât de Franţa ce are 551.000 kmp. şi Germania cu 469.000. S'ar mai putea cita Spania cu 505.000 kmp. şi Suedia cu 448.000 km., însă aceste două ţări deşi au o întindere mai mare ca Polonia, au o populaţie mai mică.

Importanţa agriculturei.

Geograficeşte, Polonia este situată între Răsăritul şi Apusul Europei; iar din punctul de vedere al civilizaţiei ea aparţine Occidentului. Polonia dispunând de întinse terenuri agricole, prielnice cultivării cerealelor, în deosebi a secării, orzului şi cartofilor, a permis ca agricultura să stea pe primul plan al vieţei economice. Din întreaga populaţie 65% se ocupă cu agricultura, iar 22% cu industria şi comerţul.

In producţiunea de secară şi cartofi, Polonia ocupă locul al treilea, după Germania şi Rusia, iar pentru oarze ţine locul tot al treilea după Germania şi Spania. Singura producţiune a grâului, este relativ inferioară, datorită terenului prea nisipos şi climei prea aspre, mai ales în partea de nord. Aceasta însă nu împiedecă, ca Polonia să ocupe în Europa, din punct de vedere al producţiunei agricole în general, un rang destul de ridicat, ţinând seamă de întindere şi populaţie.

Din cauza structurei solului, pe de oparte; iar pe de alta, din cauza devastărilor de răsboiu, randamentul este slab şi diferă dela regiune la regiune.

Problema ameliorărei terenurilor nu poate fi rezolvată decât prin investiţiuni importante de capitaluri, reconstruirea instalaţiunilor distruse în timpul celor 6 ani de răsboiu, întrebuinţarea îngrăşemintelor chimice şi reconstruirea fondurilor de rulment.

Acum patru ani, chiar Societatea Naţiunilor s'a ocupat de problema secărei bălţilor din Polezia — partea orientală a Poloniei — trimiţând o comisiune specială pentru studierea chestiunei la faţa locului. Această comisie a depus un raport detaliat asupra rezultatelor anchetate, deşteptând un mare interes în sferile capitaliste streine.

In privinţa producţiunei de sfeclă, Polonia deţine locul al 5-lea, iar în privinţa creşterii vitelor, ocupă unul dintre primele locuri; pentru numărul de cai ocupă locul al doilea după Germania, în bovine şi porci e întrecută doar de Germania şi Franţa, iar pentru oi, vine imediat după Anglia, Spania, România, Franţa şi Germania.

Bogăţiile forestiere şi miniere.

Pădurile joacă un rol foarte important în economia socială a Poloniei, deoarece în partea orientală constituie combustibilul principal pe de oparte, iar pe de alta majoritatea caselor dela ţară sunt făcute din lemn.

Condiţiunile naturale pentru creşterea pădurilor sunt favorabile. Din suprafaţa totală a ţării 24% ocupă pădurile, din cari ¾ sunt compuse din brad. Din suprafaţa totală a pădurilor 33% aparţin Statului, iar 51% marilor proprietari. Statul posedă cele mai însemnate păduri în palatinatele: Poznan, Pomerania, Kielce, mai puţin în Cracovia şi Silezia.

In timpul răsboiului pădurile au avut de suferit mari pierderi fiind devastate mai ales în pa

Bibl. Chaj / Central University Library

latinatele de Est şi apoi pentru ameliorarea bilanţului comercial a fost nevoie să se exporte lemn în cantităţi considerabile, fără să se ţină seamă de exploatare raţională şi de o replantare. In 1923 exportul a atins cifra de 2. 734.000 tone.

Polonia furnizează în deosebi pieţelor engleze şi germane lemn în cantităţi apreciabile, mai ales de brad, fag, plop, ulm etc., specii foarte căutate, fiind îndreptate mai ales prin porturile Danzig şi Gdinia.

Afară de aceste bogăţii venind în condiţiuni favorabile, Polonia mai posedă însemnate surse miniere. Huila constitue o principală bogăţie, care după calculele geologilor atinge cifra de 76 miliarde tone, găsindu-se în avantaje de exploatare similare celor din Germania şi Anglia. Se găseşte în deosebi în Silezia superioară. In 1926 sarea gemă a ajuns la o producţie de 450.000 tone. Sarea de potasiu însemnată pentru agricultură, constitue de asemenea o bogăţie însemnată, ale cărei rezerve revin imediat după cele din Germania şi Franţa. Mineralele de fier se extrag din Silezia, Olkusz etc. Petrolul brut se găseşte în larga zonă subcarpatină între Dunajec şi Ceremuş, pe o întindere de 400 km.

Industria.

Condiţiunile economice naturale descrise în prima parte, sunt favorabile unei desvoltări industriale şi unei transformări a producţiunei agricole.

Desfăşurarea industriei moderne, în domeniul industriei populare, datează încă din secolul al XVIII-lea, epocă la care marii proprietari funciari încep să creeze stabilimente industriale.

Către a doua jumătate a secolului al XIX, industria textilă, care până atuncia nu era executată, decât de meseriaşi, începu să se desvolte şi în fabrici datate cu maşini cu vapori.

Mai târziu, când Rusia, inaugură la 1868 sistemul politic de protecţiune a industriei naţionale, industria textilă poloneză luă caracterul definitiv de mare industrie.

Industria sileziană este încă destul de veche şi datoreşte existenţa sa desvoltărei intense a industriei miniere şi iderurgice. In palatinatele de Poznan şi Pomerania, desvoltarea industrială metalurgică este mai redusă, căci avântul magnific al agriculturei de acolo, a dat naştere la o industrie de transformare a produselor agricole. Războiul mondial, distruse aproape complect industria poloneză, căci tot ce scăpă Ruşilor în retragerea lor din 1915, fu distrus de Germani în cursul ocupaţiunei. Datorită unui concurs energic din partea streinătăţii, precum şi a politicei dusă în decursul timpului, industria începu să se consolideze, şi chiar să progreseze în unele domenii, mai ales industria textilă.

Lipsită de condiţiuni aşa de favorabile, unei desvoltări economice importante, Polonia nu ocupă decât un loc relativ modest în desfăşurarea comercială şi industrială internaţională.

Participarea Poloniei la comerţul internaţional reprezintă în 1925 de abea 1.75% din rulmentul general al statelor Europene, în 1926, ca urmare a crizei ce bântui primele luni ale anului, având drept consecinţe scăderea zlotului, această participare nu fu decât de 1·5%*)

Polonia importă în deosebi materii prime, produse semifabricate, articole alimentare, fructe, vinuri etc., exportând obiecte manufacturate de industria metalurgică şi textilă, animale vii, lemn şi cereale.

*) Vezi revista D'Europe Nouvelle.

Condiţiunile geografice în deosebi, de care se bucură Polonia, fiind înconjurată pe de oparte, de ţările mari industriale iar pe de altă, de ţările agricole, sunt favorabile unei desfăşurări comerciale şi industriale. Dar ceva mai mult, găsindu-se între ţările din Occidentul şi orientul Europei, ea poate deveni o mare ţară de transit. Insă, spre a se putea bucura de acest mare avantaj, Polonia e nevoită să şi ameliioreze căile ferate deja existente, şi să construiască alte linii, acolo unde nevoile le cer.

Ne vom întreba: de ce Polonia, care se găseşte în condiţiuni aşa de favorabile, nu ocupă în desfăşurarea comercială, locul care îi este dat? Cauzele sunt multiple. Dar aş putea aminti: 1. lipsa de capitaluri, şi 2. circumstanţe istorice. Se cade mai întâi să ne reamintim că timp de 120 ani, Polonia a fost împărţită între trei ţări, cari i-au fost ostile. Această împărţire politică fu cauza, că ea trebui să se adapteze în tot secolul al XIX-lea şi începutul secolului al XX-lea, organizaţiunilor statelor concurente.

Această stare de lucruri, înăbuşi artificial desfăşurarea economică a Poloniei, căci statele concurente voiau să facă din ea mai mult o piaţă pentru produsele lor proprii.

Insă, după recăpătarea independenţei şi reunirei acestor trei bucăţi poloneze, putu să se adapteze economiceşte noilor condiţiuni rezultate din situaţiunea politică, permiţând ca ceie două coloane ale vieţii economice — comerţul şi industria — să se mărească din zi în zi, asigurându-i Poloniei, un loc sigur şi însemnat în viaţa economică internaţională.

N. N. Ardelean.
student.

Concert religios în Râşnov

Duminecă în ziua de 28 Decembre 1930 comuna Râşnov a trăit în plină sărbătoare. O adevărată sărbătoare religioasă! D-l Ioan Brânzea din Braşov a binevoit a da un concert religios în biserica din această comună, dând astfel râşnovenilor prilejul să asculte un cor binedisciplinat, care a cântat mai multe cântece religioase.

Nu cunosc înfiinţarea acestui cor religios, că anume de când datează şi nici alte amănunte, dar suntem în plăcuta ocaziune de a cunoaşte vigoarea şi buna disciplină a lui. In timp de o oră acest cor bine instruit a executat mai multe bucăţi, cari au lăsat o impresiune din cele mai bune asupra poporului râşnovean şi a tuturora cari au luat parte la această festivitate religioasă. Intreg programul a avut o reuşită splendidă, dar îndeosebi prin fineţa executării a cucerit colinda „O ce veste" de G. Dima, la „Nunta din Cana" şi „Astăzi s'a născut Christos".

Să mărturisim adevărul. Acum când sentimentul religios e pe scară aşa de scăzută, ar trebui ca să se dea o mai mare importanţă mijloacelor de propagandă religioasă. Sprijinul dat de preotul I. Scurtu din localitate ar trebui să fie un exemplu şi pentru alţi păstori sufleteşti. Coriştii se pot mândri cu conducătorul lor Ioan Brânzea, este un promiţător factor muzical, căruia împreună cu membrii corului avem să le mulţumim momentele de înălţare sufletească prilejuite de concertul din 28 luna trecută.

Cel din colţ.

Activitatea culturală a Cercului „Ţara Bârsei"

— Secţia Bucureşti. —

Noul comitet al acestei organizaţii studenţeşti, — ajutat de puţini şi de mai mulţi împtedicat, — având singurul atribut al puterii sufleteşti şi al unui avânt, a organizat pentru sărbătorile Crăciunului o şezătoare şi colindele, cari readuc în amintire o rază din copilărie şi o stea.

Nu putem îndeajuns lăuda aceste străduinţe de a păstra şi înălţa o făclie, aprinsă cândva de o generaţie înaintaşe lor şi care a dăruit vieţii noastre publice elemente frumoase.

Astăzi Cercul studenţesc „Ţara Bârsei", alegându-şi adevăratul său comitet, prezintând o gestiune financiară şi un credit moral, cari — din nefericire — au fost diminuate de unii, păşeşte pe un drum luminat, drum deschis de iniţiatorii săi.

In ajunul Crăciunului, grupa de colindători, — păstrând o tradiţie de daruri pure, — a adus, în casele primitorilor, svon de rugi şi de bunăvoie.

La locuinţa d-lui ing. Micu, au găsit braţele şi inimile deschise ale primilor preşedinţi ai cercului „Ţara Bârsei", d-nii: dr. Valeriu Stinghe şi prof. I. Colan. Şi cuvintele lor de prietenii mai mari le va fi stimulent puternic şi preţuit în viitoarele lor manifestări.

A doua zi de Crăciun s'a ţinut şezătoarea artistico-literară, în sala liceului „A. Şaguna".

Şi — din păcate — această sală a liceului, unde cei mai mulţi din ei şi au isprăvit cursul secundar, a trebuit să fie plătită din banii (prea puţini) încasaţi la această manifestaţie pur culturală. 500 de lei, suma pentru chiria sălii, a fost plătită de băieţi, dar gestul celor cari au pretins-o nu va fi uitat.

Şezătoarea a fost reuşită şi publicul a aplaudat cu căldură pe studenţi.

Primul a vorbit preşedintele cercului d-l Rucăreanu, evidenţiind rostul acestui Cerc şi activitatea sa.

A urmat d-l Eugen Jebeleanu, care a citit un prolog în versuri la această şezătoare.

D-l dr. Iliescu a ţinut apoi o conferinţă, cu proiecţiuni, despre „Tuberculoză şi razele X".

Urmează coruri, d-ra Marioara Gologan solo de voce, d-l Ionel Zaharia solo de vioară.

D-l Alexandru Jebeleanu, doctorand în drept, a citit „De-a'ţi ascunsele", poema lui Tudor Arghezi.

D-l Eugen Jebeleanu a mai citit din poeziile sale: „Noapte de Crăciun" şi „Belşug".

D-l Mateiu Jurebiţă a fluierat câteva arii naţionale şi şezătoarea a luat sfârşit cu un cor de Crăciun.

———

Şezătoare în penitenciar

Victime ai ispitei duhului rău şi de foarte multe ori ai nefastelor împrejurări, aruncaţi din vâltoarea vieţii în celulele cu uşi ferecate ale închisorii, deţinuţii sunt ocupaţi la diferite lucrări şi meserii, iar timpul liber îl folosesc cu citiri folositoare. Se găsesc între ei din toate clasele sociale. Remuşcarea celor mai mulţi, le-a obosit privirea, ştergându-le orice urmă de zimbet de pe feţele cu paloare bolnavă. La servicial divin, care li-se face de preotul închisorii, deţinuţii asistă cu întreg sufletul stăpânit de zbucium, iar' tălmăcirea evangheliei mântuitoare le umezeşte ochii. Îşi recunosc greşala, la care i-a împins ceasul rău pentru a-i scoate din rândul oamenilor şi-i mistue mustrarea de cuget.

Nu toţi cei din închisoare, chiar de-ar fi criminali, merită osânda lumii de afară. Sunt acolo foarte multe suflete, pe cari numai ceasul rău le-a împins la păcat, şi cari merită întreaga noastră compătimire şi un cât de mic semn al iertării noastre, o scânteie de iubire. Acest semn le-ar salva viaţa, atunci când după ispăşirea osândei vor intra din nou în viaţă. Ei ar fi căldura şi lumina nădejdii în sufletele împovărate, a nădejdii într'o inoire a vieţii, a renaşterii sufleteşti.

Cei-ce voesc să cunoască aceste suflete bătute de soarte şi voesc să arate acest mic semn de compătimire şi iubire, sunt invitaţi a participe la *şezătoarea ce o vor aranja deţinuţii din Penitenciarul Braşov în ziua de 7 Ian. 1931 ora 3. p. m., cu intrare gratuită şi cu următorul*

Program:

1. Trăiască Regele, cor în 3 voci.
2. Pilde şi sfaturi, conferinţă.
3. Dor de sat, cor în 3 voci.
4. Trecui valea, cor în 3 voci.
5. Pocăinţa unui condamnat, versuri de cond. N. Grigorescu, declamată de cond. A. Tăbăcuţă.
6. Cântul locului natal, cor în 3 voci.
7. Cozonacul, mămăliga şi plugarul, fabulă declamată de cond, N. Grigorescu.
8. Mălai cal!, cor în 3 voci.
9. La fântână, cor în 3 voci.
10. Rugăminţea din urmă, declamată de cond. N. Grigorescu.
11. Luceafărul, cor în 3 voci.
12. Nepăsare vinovată şi la ceasul din urmă, lecturi din revista de moralizare.
13. Uguru'a tren, monolog, zis de cond. N Grigorescu.
14. Volga, cântec de pescari, cor în 3 voci.
15. De-ar fi mândra, cor în 3 voci.
16. „Tam! Tam!" sau „Ovreiul în China" monolog zis de cond. N. Grigorescu.
17. „Vagmistrul şi ţiganul", dialog comic, jucat de cond. D. Tăbăcuţă şi Manea R. Mihalache.
18. Trei păstori, cor în 3 voci.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

România. Corpul portărelor Tribunalului Braşov

No. 10243—1930

Publicaţiune de licitaţie

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică, că în baza deciziunii No. G. 16365—1930 a judecătoriei de ocol Braşov în favorul reclamantului Banca Timişana S. A. suc. Oradia repr. prin advocatul dr. Petre Fildan din Braşov pentru incasarea creanţei de 2300 lei şi acces. se fixează termen de licitaţie pe ziua de 14 Ianuarie 1931, orele 4 p. m., la faţa locului în comuna Codlea No. 216, unde se vor vinde prin licitaţiune publică judiciară aranjament de prăvălie şi manufactură, un cântar şi o maşină de cusut în valoare de 18,000 lei.

In caz de nevoie şi sub preţul de estimaţie.

Braşov, la 16 Decemvrie 1930.

F. Crişan.
portărel

11 1—1

Colţul cinematografului

Sala „Astra".

„Ultima companie".

Un film bun poate fi mai instructiv — de multe ori — decât o duzină de conferinţe, bunăoară. Şi cu atât mai mult atunci când îşi are un auxiliar atât de preţios în elementul sonor, care a revoluţionat pretutindeni.

Este cazul cu acest dramatic film, rezumându-şi întregul conflict în chiar titlul, scurt, dar sugestiv.

In gloria artiştilor de primul plan, — alături de un Emil Jannings, Paul Wegener, Werner Krauss sau Fritz Körtner, — Conrad Veidt se detaşează ca o singulară personalitate.

Dând cu o identică virtuozitate întreaga dovadă la posibilităţilor sale, atât pe scenă cât şi pe ecran, acest Conrad Veidt este sortit să aducă şi în viitor aceleaşi formidabile creaţii, ca şi până la întroducerea filmului sonor.

„Ultima companie", acest film sonor şi vorbitor al său, (care este prezentat aici, în Braşov, înainte de a fi dus în Capitală), va fi edificator tuturor celor ce l-au văzut (şi auzit!) asupra marelui talent al neuitatului artist din „Ţara fără femei", „Omul care râde", „Fraţii Schellemberg" sau „Henric IV".

Filmul are ca subiect un episod din luptele, purtate de Napoleon împotriva germanilor, când treisprezece soldaţi germani, — trebuind să înlesnească retragerea trupelor lor, — au luptat împotriva a două regimente franceze şi au murit, la datorie, eroic, conduşi de un singur ofiţer.

Sunt în acest film scene, cari ţin în puternică tensiune nervii şi impresionează profund.

D. ex. acea fulgurantă împuşcare a unui cavalerist francez de către un soldat german, unde se aude înfricoşetoarea agonie a celui care, — căzut de pe cal în nişte mlaştini imense cu mâl, care târăşte la fund, — scoate din pieptul sufocat de moarte şi de spaimă, ţipătul suprem al desnădejdii.

Un film minunat şi omenesc, conţinând o tragedie omenească, — rulează cu aparatul nou „Tobis-Klang". **Monny.**

Desminţire.

— Comunicat. —

Ziarul „Szamos" din Satumare în numărul său din 23 Septemvrie 1930, publică o corespondenţă primită dela un presupus corespondent al său din Londra, cu privire la un raport al Ataşatului Comercial al Marei Britanii la Bucureşti, în care i se atribue acestuia afirmaţiuni de o deosebită gravitate asupra situaţiei economice în România.

Suntem autorizaţi a da cea mai categorică desminţire afirmaţiunilor ziarului în chestiune, cu atât mai mult cu cât rapoartele ataşatului Comercial al Marii Britanii la Bucureşti se publică, pe măsură apariţiunii lor, fiind deci la îndemână oricărei persoane de bună credinţă, care ar voi să se documenteze asupra conţinutului lor.

Luând act de incorectitudinea susnumitului ziar care încearcă prin astfel de mijloace să impieteze asupra activităţei agenţilor diplomatici străini din România, ţinem să adaugăm că Ataşatul Comercial Britanic în România, care urmăreşte de aproape evoluţia vieţii noastre economice, a accentuat totdeauna progresele pe care le realizează gospodăria noastră naţională, cu toată înrâurirea crizei mondiale, prin care trece întreagă Europă.

Domnia Sa s'a dovedit în ori-ce împrejurare un zelos propagator al unor raporturi economice cât mai strânse între Anglia şi România.

Firimituri

din trecutul Românilor din Braşov şi Ţara Bârsei

Candid Muşlea, preot-prof.

— Continuare*). —

XXIII.

796—1813. — Văsii Ojoţoiu, măcelar în Scheiu, care să i se dea voie ca în locul casei sale ruinate, din lemn, în Str. Prundului, să-şi ridice altă casă, care să fie asigurată de primejdia focului. Deoarece însă străduţa de lângă casă e mai lată în partea de jos decât în cea de sus, cere să i se dea puţin loc din stradă, căci altcum camerile ar fi strâmbe.

In altă cerere, sub No. 1223, din acelaş an, arată că această casă, cumpărată pentru fiul său cel mai mare, e, cu o parte a frontului spre piaţa Prundului, şi cu o laturi spre Ciocrac (wallachische Burggasse) şi alături e casa lui Nic. Muşat.

Sub No. 1297—1813 magistratul îi aprobă cererea, Ojoţoiu având să plătească oraşului 6 fl. W. W. pentru locul ce i se cedează din stradă.

XXIV.

1668—813. — Dumitru Fulga din *Turcheş* se plânge magistratului contra negustorului Anastasie H. Vulcu, arătând că a luat dela acesta un împrumut de 1000 fl. ren. Nu a primit însă decât 640 fl. căci 360 fl. i s'au reţinut ca interese. Fulga, neştiind să citească, nu a ştiut ce sumă a trecut în poliţă logofătul de puţină încredere cu numele Pulpaş. Păgubaşul arată că lucrul acesta s'a întâmplat şi cu alţii. Urmarea? Hoţul de păgubaş — Fulga — stă un an şi mai bine închis, pentrucă nu şi-a achitat la timp datoria şi nu a recunoscut-o!

XXV.

3338/810 — *Adresa*: La Prea Cinstitul Magistrat al Braşovului aicia la Braşov.

Ex offo.

Prea Cinstit Magistrat!

Intru urmarea Prea Innaltelor Porunci, fiindcă este oprit ca să nu umble feciorii zorind la Crăciun, care şi în Anii trecuţi nu numai că nu s'au ascultat porunca care noi datorniceşte am fost publicăluit, ci încă şi alte gâlcevuri s'au întâmplat; şi fiindcă şi feciorii cari au fost la insurreţie sunt mai îndrăsneţi şi mai neascultători, pentru ca să nu se mai întâmple şi alte gâlcevuri la sărbătorile aceste, datorniceşte requireium pe Prea Cinstitul Magistrat, ca să bine voiască a trimite încă o straşnică poruncă la toate satele Protopopiatului 2-lea şi al 3-lea al Braşovului, ca să nu mai îndrăsnească nimenea a zori la Crăciun, a colinda la sărbători, şi alte ca acestea. Iar deosebit să fie oprit şi aceasta de aici mai înainte, ca să nu mai ţie (czije!) şezători, cläci, şi alte adunături (sic!) noaptea, din care multe pricini s'au întâmplat, că cu prilejul adunăturilor noaptea se strică căsătoriile oamenilor şi s'au obicinuit a se face îngreoiere la mulţi săraci, că s'au obicinuit preoţii şi Deregătoarele a strânge clacă, şi care fată săracă sau văduvă nu merge, îi trimite lucru acasă, care obiceiu nu este bun. Dreptaceea din datorie făcând noi această cerere, rămânem

Ai Prea Cinstitului Magistrat

Braşov

dic 16/28-a X-bv.

1810.

Spre slujbă gata

Nicolae Panovits m. p. 2-lea Protopop Braşovului

Brátul Bajul m. p. Protopop al 3-lea al Braşovului.

(Sigil roşu oval, deasupra o cruce cu braţi egale, sub ea: Nicolae Panovits).

La această adresă Mag. răspunde cu următoarele:

Deoarece e ştiut că prin cântatul noaptea şi prin întruniri în sărbătorile Crăciunului şi ale altor prasnice se fac multe excese şi neorânduieli, să se facă cunoscut în toate localităţile din district şi în bisericile din suburbii, ca tineretul să nu mai cânte noaptea, la Crăciun şi la alte sărbători, şi să nu se mai ţină întruniri şi alte veselii (Belustigungen) noaptea, căci cei ceri se vor face vinovaţi vor fi arestaţi ca turburători ai liniştei şi vor fi supuşi la pedepse corporale.

Domnilor arândaşi însă, diregătorilor localităţilor din district şi poliţiei li se publică această măsură ca să cerceteze dacă ordinul acesta se respectă, şi dacă cineva nu l-ar respecta, să fie arestat şi pedepsit cu 25 bastoane, dacă constituţia corporală o permite (nach Zulassung seiner körperlichen Constitution) sau cu arest de 8 zile la apă şi pâne. (Urgent. Exp. la 31 Dec. 1813 — stil nou, bine înţeles).

XXVI.

Ad. 2175/812. — *Adresa*: La prea cinstitul Magistrat al Crăeştii şi slobodii Cetăţi şi District Braşov.

Prea Cinstit Magistrat!

Făcându-ni-se nouă rânduială dela Cinstitul Magistrat pentru Comanda dela Bran, adecă noi în 2 luni să purtăm de forşpont şi Branu iarăşi în 2 luni, şi Tohanul nou o lună, însă numai pentru comanda câtanelor, iar nu şi alte forşponturi ale Brăneniilor ce au ei. Aşa văzându-ne noi foarte tare împovăraţi de Domnul Castelan, întâiu că în lunile noastre ce suntem noi îndatoraţi a face forşpont pentru Comandă ne îndatorează ca orice forşpont vine şi asuora Branului, să-l facem noi Zărneştii, care noi n'am fi îndatoraţi a le purta greutatea lor, precum nici ei al nostru. Al doilea, după rânduiala ce am avut noi în anul acesta Maiu şi Iuniu, ne-am împlinit datoria noastră pe sama Comenzii. Acum vedem că ne îndatorează d-l Castelan afară de rând a face şi slujba Brăneniilor arătând că s'au înmulţit Comanda cu o compagnie de câtane, dar de s'ar fi înmulţit în lunile ce eram noi datori a face această slujbă fără de nici o pricină o făceam, nu numai la o compagnie de câtane ce s'ar întâmpla, ci măcar şi la 2 sau 3, şi în pricină nu ne puneam. Pentru care noi cu plecăciune cădem şi ne rugăm milii Peacinstitului Magistrat ca să se milostivească a ne căuta de dreptate, deoparte când ne vine vremea sau rândul nostru a purta slujba pe sama Comenzii cum se cade, fără de nici o pricină, după rânduiala făcută, cum am arătat mai sus, de altă parte a nu ne sili pentru forşpontul Brăneniilor a le face slujba lor în lunile ce suntem rânduiţi la Comandă, că tocmai în vremile de acum, luându-se sama câte cară de la Zărneşti şi câte de la Bran s'au dus la Sibiu şi la Cohalm unde şi-au prăpădit oamenii vitele mai de tot, am putea avea dreptate şi noi, ca să nu fim de tot îngreuiaţi şi urgisiţi de mila Preacinstitului Magistrat. Pentru care aşteptând milostivă milă, rămânem până la moarte

Ai Preacinstitului Magistrat

Slugi plecate:

† *Iuon Dobre Noagya, Birou*
† *Sztan Koles, Birou sen.*
† *Sztoika Kolles, Birou sen.*
† *Nekolaje Prisku*
† *Iuon Metzeoanul s.*
† *Iuon Dan*
† *Sztancsu Kretsun*
† *Sztan Gytzej*
† *Vladt Jene*

Dimpreune cu toate Obstea Szeteniilor Zernest

prin mine

Michael Muntján m. p. Logofett.

Mag. atrage atenţia castelanului şi a arândaşului să aranjeze lucrurile de aşa, că Zărneştenii să nu mai aibă ocazie a se plânge că sunt îngreunaţi şi urgisiţi.

•

Jalba de mai sus fusese prezentată magistratului la 22 Aug. 1812, şi după câteva zile, la 1 Sept. i se prezintă alta, sub Nro. 2264—1812; cu aceeaş adresă, dar de următorul cuprins:

Iarăş mai îndrăznim a douăra a jelui pentru asupreala ce avem noi de D-l Castelan nefiind rândul nostru la Comanda Branului a face Forşpontorie, ci ne impresoară ca să facem pentru Brăneni, că până acum de 3 zile încoace am dat 4 cară cu câte 4 vite, şi acum ne sileşte a da alte 2 cară cu câte 4 vite, nefiind rândul nostru. Pentru care noi cu plecăciune ne rugăm P. C. Magistrat a se milostivi şi a ne căuta de dreptate, ca cum am avut până acum rândul, aşa şi de aici înainte să urmeze, iară să nu fim îngreuiaţi cu Forşpontorile Brăneniilor, că noi suntem siliţi necăpătând dreptate, a jelui şi la Inălţat Crăiesc Gubernium de aceasta. Pentru care aşteptând milostivă milă şi îndreptare, rămânem până la moarte, etc.

Jalba e semnată de astădată de 23 Români, cu punerea degetului, adăogându-se: „în Numele atot sfatul Zernest".

Mag o consideră rezolvită prin măsurile luate la No. 2175.

XXVII.

1925—1813. — Adresa: Preacinstitului Domnului Arândaş, cu plecăciune să se primească această preaplecată jalbă. A celor dinlăuntru numiţi jelitori Colibaşi de dinsus de Bran.

Preacinstite Domnule Arândaş, cu plecăciune ne închinăm Măriei Tale!

Cu fierbinţi lacrimi jeluim Măriei Tale precum că fiind noi în ţara românească, că lăsasem niţel mălaiu acolo, când am venit cu oile, şi acum ducându-ne să-l aducem, venind până în Stănicioate, fiind departe de hotaru Ţării rumâneşti, au venit vameşu cel din Dragoslavele, vrând să ne puşte. Noi am socotit că sunt hoţi, am fugit, şi am lăsat caii, şi ne-au luat acel Vameş caii, adecă 2 iepe cu mânzi şi una stearpă şi cu mălaiu, câte 70 oca de mălaiu pe o iapă, şi toate sculile cailor cu şale? (Saile!), cu procoviţe bune, cu frâne, cu căpestre cu tot şi 2 sărici, şi 2 glugi (Gluetsi), şi 3 perechi dessgi şi o sfoară? (Oszvoare!) bună, şi neavând el treabă a călca hotaru nostru, ci numai ca să ne globească. Ci ne rugăm milii Măriei Tale, ca la un milostiv domn, şi stăpân al nostru, ca să faci milă şi pomană a ne îndrepta la această treabă, sau a face o carte către Părintele Beratu din Câmpulung, a ni se da acele mai sus arătate lucruri, a nu rămânea noi săraciţi de tot, fiindcă din hotarul nostru ne-au luat caii. La care rămânem aşteptând împlinirea rugăciunii noastre. — Sig'. Bran. 26-ten lunie 1813.

Ale Măriei Tale

plecate slugi:

† *Nikolae Foalla*
† *Nicolae Badiu Terts*
† *Badiu Sztan Terts*

Dseluitory. —

Mag răspunde că ei nu trebuiau să scurteze drumul, ci să meargă pe unde merge toată lumea. Deoarece însă şi vameşii au trecut peste graniţele ţării lor, cazul să se arate Agenţiei din Bucureşti, care să fie rugată să esopereze lucrurile luate şi caii, iar cererea să o prezinte Agenţiei chiar păgubaşii. — Ortografie ungurească.

(Din Arhiva Braşovului).

———

Primăria comunală Poiana Mărului. Judeţul Braşov.

Nr. 1633—1930.

Publicaţiune

Primăria comunală din Poiana Mărului vinde prin licitaţie publică orală în ziua de 2 Ianuarie 1931 ora 2 p. m., în localul primăriei un taur Simental, cu preţul de strigare 8 Lei per Kgr. pe viaţă.

Condiţiunile de licitaţie se pot vedea la primăria comunală între oarele oficioase.

Poiana-Mărului, la 26 Decembrie 1930.

Notar: *Silviu P. Meţianu* — Primar: *A. Gogonea*

7 1—1

Regatul României
Chestura Poliţiei Municipiului Braşov. — Biroul Siguranţei.

Incunoştiinţare

In conformitate cu ordinul Ministerului de Interne, Direcţiunea Siguranţei Generale No. 69206—1930, se aduce la cunoştinţa generală că toţi supuşii ruşi şi armeni, cari posedă certificate de identitate Dr. Nansen, fiind expirate, urmează ca în termen de 8 zile adică până la 10 Ianuarie 1931, să se prezinte la Biuroul Siguranţei, Camera No. 10 din Chestura Poliţiei Braşov, pentru a le depune, urmând a fi trimise locului în drept, pentru ca să fie timbrate pe anul 1931 şi pentru care se va depune odată cu certificatul susarătat şi suma de 165 lei numerar costul timbrului Societăţii Naţiunilor.

Deasemeni sunt obligaţi a se prezenta toţi supuşii ruşi şi armeni, cari nu au obţinut până în prezent certificate de identitate „Dr. Nansen", urmând a li se elibera şi acestora.

Supuşii ruşi şi armeni, prevăzuţi mai sus, cari se află cu domiciliul în comunele judeţului Braşov, se vor adresa Preturilor respective.

2. Totodată se aduce la cunoştinţa generală, că toţi supuşii streini cari în anul 1929 şi 1930, au obţinut din partea Prefecturei judeţului Braşov, *dovezi speciale*, se vor prezenta la Biuroul Siguranţei camera No. 10, cel mai târziu până în ziua de 10 Ianuarie 1931, cu aceste dovezi în original, spre a fi verificate, întrucât Prefectura judeţului Braşov, a dispus ca majoritatea acestor dovezi, să fie retrase, după tabloul ce a înaintat Siguranţei.

Ambele categorii de streini, arătaţi mai sus, expirându-le orice termen de şedere în România, data de 10 Ianuarie 1931, fiind ultim termen, se atrage atenţiunea că cei ce nu se vor prezenta până la această dată, li se vor aplica rigorile legii controlului streinilor.

Chestorul poliţiei:
C. Voina.

Secretarul chesturei:
Crăciun.

1—3

De închiriat 2 camere goale, potrivite pentru birou în palatul nou al meseriaşilor, Str. Furculiţei de jos Nr. 5. 10 1—3

Cetiţi şi răspândiţi „Gazeta Transilvaniei"

Reducerea costului şi ridicarea valoarei

va avea loc imediat în toate casele prin folosirea esclusivă a lapteiui curăţit şi pasteurizaţ. Cu preţul redus la

Lei 7

se găseşte în toate sucursalele noastre.

Valoarea ei însă cu mult mai mare

Abonamente pentru lapte în sticle se primesc oriţicând. Preţul lei 8·— adus acasă.

8 1—3 **Cooperativa de Lăptărie Braşov.**

✝

In veci nemângâiaţii: Vasile, tată, Maria, mamă, Victor, Ioan, Lucreţia, Traian, Vasile, Cornelia, Victoria, fraţi şi surori, Aneta cumnată, au marea durere a aduce la cunoştinţa tuturor prietinilor şi cunoscuţilor încetarea din viaţă a scumpei lor fiice, soră şi cumnată

Eugenia V. Bărbat

Absolventă a 7 clase profesionale, gradul I şi II Bucureşti

care şi-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului în ziua de 1 Ianuarie 1931 orele 8^{45} seara în etate de 23 ani.

Rămăşiţele pământeşti ale scumpei defuncte vor fi ridicate în ziua de Duminecă 4 Ianuarie a. c., orele 2 p. m., şi se vor depune spre veşnică odihnă în cimitirul Bisericei Sfţ. Adormiri din Turcheş.

Odihnească în pace!

Turcheş, 2 Ianuarie 1931.

Jalnica Familie.

Aceasta ţine loc de invitare.

*) Vezi N-rii 43, 63, 65, 69, 1117—1930.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cuvântul Regelui către armată de Anul Nou

M. Sa Regele Carol a dat următorul ordin de zi către armată cu prilejul Anului Nou:

Ostaşi,

Ai Armatei, Marinei, şi Aeronauticei,

In pragul unui nou an primul Meu gând se îndreaptă către voi, cari în zile grele sunteţi sortiţi să fiţi pavăză nepregetată a Ţării.

In anul ce a trecut am putut, cu prilejul manevrelor regale, să iau un contact mai strâns cu voi toţi, dela general până la soldat. Sufletul Meu s'a umplut de bucurie văzând felul cum s'au prezentat ostaşii Mei.

Cu cea mai desăvârşită dragoste inima Mea într'această zi e în deosebi cu voi, voi cari aţi dat întotdeauna în faţa Ţării pilda de disciplină, dragoste de Patrie şi de Rege.

Bizuindu-Mă pe trecutul glorios al scumpei Mele oştiri, sunt sigur că ea va fi totdeauna la înălţimea încrederei ce o pun în ea.

La mulţi ani!

Dumnezeu cu voi!

CAROL

Bucureşti 1 Ian. 1931.

Ordinul de zi al ministrului armatei.

No. 1 din 1 Ianuarie 1931.

A trecut încă un an pe care Armata l a închinat cu credinţă Tronului şi Patriei.

Mulţumind tutulor pentru rezultatele bune obţinute prin muncă şi prin sacrificiu, urez ofiţerilor, subofiţerilor şi soldaţilor, sănătate, voe bună şi spor mult în pregătirea pe care Naţia şi Regele o aşteaptă dela noi; urez armatei întregi tărie şi devotament în lucru pentru cea mai înaltă propăşire a ei.

Strânsi uniţi în jurul Steagului şi al Marelui nostru Comandat să-L asigurăm de neţărmuita noastră iubire şi supunere, strigând:

Trăiască M. S. Regele Carol II.
Trăiască Augusta Dinastie.
Trăiască Ţara Românească.

Ministrul Armatei
General de Divizie Adjutant

Urările de Crăciun ale Ardealului

către M. S. Regele.

D-nul director ministerial Dr. Valer Moldovan a trimis M. S. Regelui Carol al II-lea, în numele populaţiei Ardealului următoarea telegramă de felicitare pentru sărbători:

M. S. Regelui Carol II
Bucureşti.

In preajma sfintelor sărbători ale Naşterii Domnului, îmi iau voie ca în numele Directoratului şi a populaţiei Ardealului să înalţ glas de rugăciune către Dumnezeul popoarelor, ca să coboare binecuvântarea şi harul Său, peste M. S. Regele României, să I dea viaţă îndelungată şi sănătate, şi să-L ajute întru îndeplinirea nădejdilor legate de glorioasa Sa domnie.

Valer Moldovan,
Dir. Min. al Ardealului.

•

M. S. Regele a binevoit a răspunde acestor felicitări prin următoarea telegramă:

Director ministerial
Valer Moldovan
Cluj.

Castelul Peles. — Vă mulţumesc din tot sufletul pentru căldurioasele urări ce mi le-aţi trimis în numele populaţiei din Ardeal.

Carol.

D-l Iuliu Maniu despre reforma italiei

Agenţia Rador anunţă din Roma: D-l I. Maniu, fostul preşed. de consiliu al României, a sosit la Milano. Interviewat de secretarul general al Camerei de comerţ italo-române, d-l Maniu şi-a exprimat admiraţia pentru refacerea completă şi rapidă a regiunilor italiene devastate de războiu, operă realizată de guvernul fascist.

Răspunzând unei întrebări privitoare la impresiile sale după călătoria făcută în Italia, d-nul Maniu care vizitase Italia îndată după războiu, a declarat că pretutindeni a remarcat ordinea şi concordia, care domneşte între spirite, odinioară divizate de neînţelegeri şi de dezacordul dintre biserică şi stat. Deasemenea folosul evident al impunătoarei masse de lucrări publice efectuate sau pe cale de efectuare.

D-l Iuliu Maniu a plecat spre Franţa. In curând se va înapoia în Italia, vizitând Genua, Roma, Neapole şi tot sudul Italiei.

Spre normalizarea finanţelor ţării

Cu prilejul discuţiei generale a bugetului, dl ministru de finanţe Mihai Popovici a făcut un documentat expozeu asupra crizei economice şi financiare din streinătate, revenind apoi la situaţia economică de azi a ţării noastre, care încă suferă pe urma generalităţii crizei.

A arătat apoi măsurile luate de guvern pentru preîntâmpinarea răului, subliniind necesităţile cari au trebuit ţinute în vedere la alcătuirea bugetului, pentru ca echilibrul bugetar să nu fie numai teoretic ci de fapt.

Iată aprecierea, pe care dl ministru de finanţe o face asupra bugetului şi asupra roadelor pe care le va revărsa asupra ţării:

„Prin budgetul statului, echilibrat, credem că dovedim, nu numai ţării, dar şi străinătăţii, că România este un stat, care ştie să şi ţină angajamentele. Atunci când s'a făcut stabilizarea, ne-am luat angajamentul ca să facem un budget echilibrat pe o durată de trei ani. Două budgete au fost echilibrate, trebuie să fie echilibrat şi budgetul din 1931. Prin aceasta am satisfăcut o cerinţă de angajament internaţional. Astfel încât toate angajamentele pe cari le-am luat, din punct de vedere al creditului statului, au fost îndeplinite. Astăzi ne putem uita şi noi cu încredere cum creditul statului sporeşte în străinătate. Vedem cum valorile noastre şi, mai ales, renta de împrumut, cu toate că este scăzută faţă de cum era în 1929, cu toate acestea, proporţional faţă de celelalte valori, din celelalte state, a scăzut cu mult mai puţin, ceea ce înseamnă că creditul statului nostru este perfect de bine cotat în străinătate, în împrejurările de azi.

„Statul nostru merge, aşa dar, spre normalizarea finanţelor sale.

„Măsuri, în ce priveşte viaţa economică, se vor lua. In haosul acesta al dezorganizării întregei vieţi economice mondiale, desigur că România nu va putea să facă cine ştie ce fel de minune; dar guvernul dv. este ferm hotărât să ia toate măsurile, pentruca, aşa după cum a pus rânduială în finanţele statului, aşa dupăcum şi-a echilibrat budgetul, aşa dupăcum a putut să sporească creditul în străinătate, tot aşa să îndrepte, cu mijloace cât mai radicale, viaţa economică în interiorul ţării.

„Faţă de budgetul acesta de comprimări, prin care suntem nevoiţi să facem această curbă de reducere a salariilor, guvernul dv. se gândeşte serios să ia măsuri pentru a efteni viaţa. Paralel cu executarea budgetului, va trebui să urmeze şi o ieftenire a vieţii.

„Guvernul cunoaşte perfect aceste chestiuni, domnul ministru Manoilescu le studiază şi sper că veţi vedea în scurtă vreme roade frumoase şi în direcţiunea aceasta, astfel încât acest budget de sacrificii pentru toată ţara să mai poată fi îndulcit întru câtva printr'o reînviere şi printr'o îmbunătăţire şi un progres mai normal al vieţii noastre economice".

INFORMAŢIUNI

La ministerul de justiţie a avut loc instalarea noului secretar general al acestui departament, d-l Virgil Grosu.

D-l ministru Voicu Niţescu a mulţumit d-lui Mihail Paleologu pentru munca depusă în înalta însărcinare ce-a avut, şi a prezentat funcţionarilor superiori ai Ministerului pe d-nul Virgil Grosu.

D-l Mihail Paleologu a răspuns mulţumind d-lui ministru pentru încrederea arătată în scurta vreme cât i-a fost colaborator şi funcţionarilor pentru sprijinul dat.

•

Descoperirea unor morminte de 5000 ani. Din Londra se anunţă: Expediţia Universităţii din Pensylvania a descoperit în Mesopotania mai multe morminte de regi, datând de 5000 ani.

•

Ministerul instrucţiunii a fost înştiinţat de unele direcţiuni de şcoale secundare, că se trimite atât şcoalelor, cât şi elevilor, în mod gratuit „Buletinul anti iudeo-masonic".

Ministerul a cerut direcţiilor de şcoli să cerceteze dacă aceste reviste nu sunt răspândite chiar de unii dintre elevii şcoalelor.

Dacă broşurile sunt răspândite de persoane din afara şcoalelor, cei vinovaţi să fie desemnaţi autorităţilor.

•

Societatea de patinaj — Braşov aranjează în ziua de 6 Ianuarie pe patinoarul său o serbare costumată.

Se atrage atenţiunea asupra luminelor artificiale comandate dela Viena. Pentru privitori sunt locuri bune într-un număr destul de mare.

•

Primăria Municipiului Braşov.

Nr. 34925—1930.
Or. St. Civ.

In atenţiunea celor ce nu au fost recenzaţi

Primăria Municipiului Braşov atrage atenţiunea tuturor celor cari nu au fost recenzaţi — indiferent de motive — să se prezinte în termen de 24 ore la Primărie, înscriindu se în carnetul de reclamaţii aflător la portar, cu numele Strada şi Nr. casei, pentru a fi recenzaţi.

Cei cari vor fi aflaţi că s'au sustras recenzământului, vor fi pedepsiţi în conformitate cu legea recenzământului.

Braşov, la 31 Dec. 1930.

p. Primar: *Dr. Voicu.* Secretar general: *Emil Socaciu* m. p.

5 1—1

Catastrofala deraere în Manciuria de sud. Din Sanghai se anunţă că în sud estul Manciuriei a deraiat un tren de pasageri. Numărul morţilor se ridică la 90, iar al răniţilor la 40.

Numeroşi pasageri au pierit arşi de vii, în vagoanele cuprinse de flacări.

Bandiţii au jefuit victimele şi o parte din pasagerii ce au scăpat cu viaţă, luând ca prizonieri 20 de persoane, urmând ca să primească bani drept preţ al răscumpărării lor.

•

Conferinţa ziaristului german Wolff. Am amintit în numărul trecut despre ziaristul german H. H. Wolff, care în raidul ce-l întreprinde cu motocicleta spre Japonia, se află actualmente în oraşul nostru. Miercuri 7 Ian. a. c. la orele 8½ seara va avea loc în sala „Gewerbeverein" conferinţa dânsului asupra celor văzute şi esperiate în drumul său de până acum prin Africa. E o conferinţă, care însoţită de proecţiuni luminoase, va stârni un deosebit interes. Atragem atenţia publicului să nu piardă ocazia de a urmări interesantele comunicări ale colegului german.

•

Parastas. Familia Petre I. Munteanu, inspector al Muncii, roagă rudele, prietenii şi cunoscuţii, să binevoiască a lua parte în ziua de 7 Ianuarie 1931 (Sfântul Ion) orele 10½, la parastasul de 40 zile, ce se va oficia la biserica „Sfânta Adormire" din Braşovechi, pentru odihna sufletului prea iubitului lor tată, socru, bunic şi străbunic *Ioniţă D. Munteanu.*

•

Biletele kilometrice C. F. R. Direcţiunea generală a căilor ferate a pus în vigoare, cu începere dela 1 Ianuarie 1931 bilete kilometrice pentru distanţe mai mari de 1500 kilometri şi valabile la cl. I, II şi a III.

Aceste noui bilete s-au înfiinţat în scopul de a se scoate din uz actualele bilete blanco, cu cupon, cari până la epuizare vor rămâne valabile numai pentru diferenţa de clasă şi tren, precum şi pentru suprataxele de 60, 40 şi 20 lei.

•

Ceaiurile Reuniunii femeilor române din Braşov, încep din nou în ziua de Duminecă, 11 Ianuarie a. c. având loc între orele 5—8 în casa Reuniunii, Şirul Spitalului Nr. 10. Rugăm pe toţi protegatorii acestei Reuniuni să ne dea concursul lor. Duminecă în 4 Ianuarie se suspendă ceaiul. — Comitetul.

•

Doamnele Române se ondolează precis şi eftin numai în Salonul „Voina" Strada Hirscher 7. 1—3

•

PENTRU COPII

Un Costum „Leicester" la Depozitul fabricei: Strada Porţii 61

323 4—0

Furturi. D-l Borsos I. din Braşov str. Murăşenilor Nr. 31—33 a reclamat Poliţiei că nişte ţigance nomade, ce umblau din casă în casă la cerşit, s-au introdus în locuinţa sa şi sub pretext că cerşesc, au furat nişte feţe de masă. S-au dresat acte şi se fac cercetări.

— D-na Szabo Maria din str. N. Iorga Nr. 10 a reclamat poliţiei contra servitoarei Szakali Ana pentru furtul sumei de 1800 lei, după care a dispărut.

— D-na Helga Hoffman din str. L. T. Roth Nr. 3, a reclamat Poliţiei, că autori necunoscuţi i-au furat din locuinţă un ceas de aur şi un inel în valoare de 12.000 lei. Bănuieşte temeinic, că furtul a fost comis de nişte ţigance nomade, cari fuseseră la cerşit.

•

Notarul public Dr. Nicolae Ioanes şi-a mutat biroul din Strada Hirscher 7 în Strada Regele Carol (fosta Strada Porţii) Nro. 41 (nou). Oarele oficiale: 8½—12½ şi 3—6. Telefonul biroului 679.

Pictorul Hans Eder

Până mai deunăzi au fost expuse în sala albastră a Redutei, timp relativ scurt, o serie de abia 20 de tablouri, — naturi moarte, peisaje şi portrete, — cari, la prima vedere deja, mărturiseau cu elocinţă, că provin din penelul unei puternice personalităţi. E pictorul braşovean *Hans Eder* **cunoscut şi apreciat nu numai în oraşul nostru, dar şi în ţara întreagă în special în urma reuşitelor sale expoziţii din Bucureşti, când presa noastă i-a adus laude unanime, iar d-l** *Nichifor Crainic,* **directorul eminentei reviste „Gândirea", laureat al premiului naţional pentru poezie, l-a taxat pe Hans Eder, într'o luminoasă recenzie, drept cel mai mare pictor al saşilor.**

Dacă primele expoziţii ale d-lui Eder, dinainte de mai bine de zece ani, faceau dovada unui remarcabil talent de a zugrăvi frânturi de viaţă, scene, stări psihologice şi din natură, printr'o combinaţie de culori vii, adeseori contrastante, prin neglijarea cumva a amănuntului, prin reliefarea expresivă a ansamblului, sau a unui moment mai important, — ultima expoziţie a talentatului pictor este o strălucită dovadă de întregire, complectare, armonizare şi mai ales echilibrare a elementelor sale artistice iniţiale.

Pace întrinsecă, armonie şi echilibru respiră acum din operile atât de impresionante ale pictorului, ajuns la o splendidă maturitate.

D-l Eder este în deosebi măestru al naturilor moarte şi te uimeşte, afară de aceasta, cu combinaţia, des întrebuinţată, a naturei moarte cu peisajul. E un aspect nu numai original, dar şi îmbietor savurării artistice.

Am remarcat tablourile: 1, 4, 5, 10, 13, 17, 20, etc.

Regretăm numai, că expoziţia s'a închis prea de timpuriu.

I. Al. Bran-Lemeny.

TIPOGRAFIA A. MUREŞIANU: BRANISCE & COMP. BRAŞOV. Redactor responzabil: VICTOR BRANISCE